

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року №384
(у редакції наказу Міністерства
освіти і науки України
від 05 червня 2013 року №683)

Форма № Н – 3.04

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Кафедра Правового забезпечення господарської діяльності

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАВО (ПРАВознавство.Адміністративне право)»

напрямок підготовки 6.030601 «Менеджмент»

галузь знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»

інститут, факультет, відділення Харківський національний університет
міського господарства ім. О. М.Бекетова, менеджменту, денне та заочне
відділення

Харків
ХНУМГ
2014 рік

Робоча програма дисципліни «**Право (Правознавство. Адміністративне право)**» для студентів 1 курсу денної та заочної форми навчання, напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Розробник: доцент Т. А. Коляда

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Правового забезпечення господарської діяльності.

Протокол №13 від 11 червня 2013 року.

Завідувач кафедри к. ю. н., доц. І. І. Килимник

Схвалено науково-методичною радою факультету менеджменту.

Протокол № 13 від 29 серпня 2013 року.

Голова д. е. н., проф. І. М. Писаревський

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 0306 «Менеджмент і адміністрування»	Нормативна	
	Напрямок підготовки – 6.030601 «Менеджмент»		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин – 144		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 54 самостійної роботи студента – 90	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		18 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год.	134 год.
Індивідуальні завдання:			
-	20 год.		
Вид контролю: -			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Право (Правознавство. Адміністративне право)» - підготовка спеціалістів управлінського профілю, що працюватимуть в умовах побудови правової держави та ринкової економіки.

Завдання дисципліни «Право (Правознавство. Адміністративне право)» - формування у студента знань про основоположні відомості з теорії держави і права, основи цивільного, трудового, сімейного, адміністративного та кримінального права; вмінь орієнтуватися в чинному законодавстві, аналізувати зміст нормативних актів, застосовувати теоретичні знання та принципи нормативних актів у практичному житті; навичок щодо роботи з нормативно-правовими актами, правильного користування юридичною термінологією, правильного застосування правових норм у виробничо-службовій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- визначення понять і категорій, що характеризують базові елементи механізму правового регулювання;

- форми, функції держави і структурні елементи її механізму;
  - перелік профілюючих, спеціальних і комплексних галузей права України, їх ідентифікуючі ознаки;
  - назви, структуру і зміст основних положень найважливіших законодавчих актів України;
  - види юридичної; відповідальності, їх юридичну природу та відмінності;
- вміти:**
- знаходити в системі законодавства необхідний для вирішення конкретної юридичної ситуації нормативно-правовий акт;
  - виокремлювати елементи структури окремої норми права (гіпотезу, диспозицію і санкцію);
  - тлумачити зміст норми права, використовуючи базові поняття правознавства;
  - аналізувати поведінку суб'єкта права під кутом зору наявності ній елементів складу правопорушення.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМ 1. Теорія держави і права.

Тема 1. Основи теорії держави.

Тема 2. Загальне поняття права. Норми права. Правовідносини.

Тема 3. Джерела права. Система права.

Тема 4. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність.

ЗМ 2. Основи адміністративного права.

Тема 1. Адміністративне право як галузь національного права.

Тема 2. Суб'єкти адміністративного права.

Тема 3. Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування в Україні.

Тема 4. Адміністративно-деліктне право.

Тема 5. Адміністративно-правове регулювання у сфері економіки.

Тема 6. Адміністративно-правове регулювання а адміністративно-політичній сфері.

Тема 7. Адміністративно-правове регулювання у соціально-культурній сфері.

ЗМ 3. Основи цивільного, сімейного права та трудового прав. Основи кримінального права.

Тема 1. Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин. Суб'єкти цивільного права. Цивільно-правові угоди (правочини).

Тема 2. Представництво в цивільному праві. Зобов'язальне право.

Тема 3. Основи сімейного права України.

Тема 4. Основи трудового права.

Тема 5. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль ПРАВОЗНАВСТВО												
Змістовий модуль 1. Теорія держави і права.												
Тема 1. Основи теорії держави	8	1	2	-	-	5						7
Тема 2. Загальне поняття права. Норми права. Правовідносини.	8	1	2	-	-	5		1	1		2	7
Тема 3. Джерела права. Система права.	8	1	2	-	-	5		1	1		2	7
Тема 4. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність.	8	1	2	-	-	5					1	7
Змістовий модуль 2. Основи адміністративного права.												
Тема 1. Адміністративне право як галузь національного права.	10	1	2	-	-	7		1	1		1	7
Тема 2. Суб'єкти адміністративного права.	9	2	2	-	-	5		1	1		1	7
Тема 3. Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування в Україні.	8	1	2	-	-	5					-	7
Тема 4. Адміністративно-деліктне право.	10	1	2	-	-	7					2	7
Тема 5. Адміністративно-правове регулювання у сфері економіки.	10	1	2	-	-	7					2	8
Тема 6. Адміністративно-правове регулювання а адміністративно-політичній сфері.	10	1	2	-	-	7					2	8

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 7. Адміністративно- правове регулювання у соціально- культурній сфері.	10	1	2	-	-	7					2	7
Змістовий модуль 3. Основи цивільного, сімейного права та трудового прав. Основи кримінального права.												
Тема 1. Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин. Суб'єкти цивільного права. Цивільно-правові угоди (правочини).	9	1	3	-	-	5					1	7
Тема 2. Представництво в цивільному праві. Зобов'язальне право.	9	1	3	-	-	5					1	7
Тема 3. Основи сімейного права України.	9	1	3	-	-	5			1		1	7
Тема 4. Основи трудового права.	8	1	2	-	-	5			1		1	7
Тема 5. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності.	10	2	3	-	-	5					1	7
Усього годин	144	18	36	-	-	90		4	6			
ІНДЗ (контрольна робота)	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	20	-
Усього годин	144	18	36	-	-	90	144	4	6	-	20	114

5. Теми семінарських занять
(не передбачені навчальним планом)

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (денна форма)	Кількість Годин (заочна форма)
1	2	3	4
1	Основи теорії держави	2	-
2	Загальне поняття права. Норми права. Правовідносини.	2	1
3	Джерела права. Система права.	2	1
4	Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність.	2	-

Продовження табл.

1	2	3	4
5	Адміністративне право як галузь національного права.	2	1
6	Суб'єкти адміністративного права.	2	1
7	Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування в Україні.	2	-
8	Адміністративно-деліктне право.	2	-
9	Адміністративно-правове регулювання у сфері економіки.	2	-
10	Адміністративно-правове регулювання а адміністративно-політичній сфері.	2	-
11	Адміністративно-правове регулювання у соціально-культурній сфері.	2	-
12	Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин. Суб'єкти цивільного права. Цивільно-правові угоди (правочини).	3	-
13	Представництво в цивільному праві. Зобов'язальне право.	3	-
14	Основи сімейного права України.	3	1
15	Основи трудового права.	2	1
16	Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності.	3	-
	Разом	36	6

7. Теми лабораторних занять
(не передбачені навчальним планом)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1	Основи теорії держави	5	7
2	Загальне поняття права. Норми права. Правовідносини.	5	7
3	Джерела права. Система права.	5	7
4	Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність.	5	7
5	Адміністративне право як галузь національного права.	7	7
6	Суб'єкти адміністративного права.	5	7
7	Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування в Україні.	5	7
8	Адміністративно-деліктне право.	7	7
9	Адміністративно-правове регулювання у сфері економіки.	7	8
10	Адміністративно-правове регулювання в адміністративно-політичній сфері.	7	8
11	Адміністративно-правове регулювання у соціально-культурній сфері.	7	7
12	Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин. Суб'єкти цивільного права. Цивільно-правові угоди (правочини).	5	7

Продовження табл.

1	2	3	4
13	Представництво в цивільному праві. Зобов'язальне право.	5	7
14	Основи сімейного права України.	5	7
15	Основи трудового права.	5	7
16	Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності.	5	7
	Разом	90	114

9. Індивідуальні завдання

№ з/п	Вид індивідуального завдання	Семестр	Найменування завдання	Обсяг завдання	Кількість годин
1	Контрольна робота	1 (заочна форма)	Систематизація, закріплення та поглиблення знань отриманих під час вивчення курсу	Визначено у пояснювальній записці	20

10. Методи навчання

Викладання навчальної дисципліни «Право (Правознавство. Адміністративне право)» здійснюється у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи, а також написання індивідуальної роботи студентом для заочної форми навчання.

Дисципліна «Право (Правознавство. Адміністративне право)» складається з трьох модулів, які об'єднують шістнадцять тем, і розрахована на 144 навчальних години, з яких 18 (для заочної форми 4) годин лекційних занять, 36(для заочної форми 6) годин практичних занять та 90 (для заочної форми 114) годин навчального часу передбачено для самостійного опанування навчального матеріалу, 20 годин для написання індивідуальної роботи студентами заочної форми навчання у вигляді контрольної роботи. Підсумковий модульний контроль здійснюється у формі письмового заліку.

Лекційні заняття є формою аудиторного заняття, де на проблемному рівні забезпечується доведення викладачем навчальної інформації шляхом викладу загальних і особливих положень теми. Лекції є основним джерелом знань. Вони охоплюють основний теоретичний матеріал найважливіших тем навчального курсу. Метою лекції є висвітлення лектором проблем теоретико-методологічного характеру, визначення основних категорій, аналіз важливих аспектів аналізованих проблем з метою формування у студентів комплексу знань, вмінь і навичок у сфері права. Необхідною умовою для досягнення означеної мети є перманентне ознайомлення з новітньою науковою та навчальною літературою.

Семінарське (практичне) заняття – це форма навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд окремих теоретичних положень та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами завдань. Контроль теоретичних знань студентів

забезпечується шляхом обговорення попередньо визначених питань. Семінарське (практичне) заняття сприяє формуванню вміння формулювати артикулювати правові категорії, вирішувати конкретні практичні завдання.

Самостійна робота є основним засобом опанування студентами навчального матеріалу у позааудиторний час, що передбачає опрацювання конспекту лекцій та самостійне освоєння навчального матеріалу за окремими темами, опрацювання нормативно-правових актів за темою заняття, а також рекомендованої наукової та навчальної літератури, підготовка до заліку.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручники, навчальні, навчально-методичні посібники та матеріали, конспект лекцій викладача, методичні рекомендації тощо.

Індивідуальна робота є одним із методів поглиблення студентами знань з обраної тематики, що полягає у більш детальному вивченні однієї із запропонованих тем та написанні контрольної роботи, яка повинна включати короткий опис опрацьованої літератури із висловленням пропозицій щодо вирішення одного або декількох питань, поставлених на початку роботи. Обсяг роботи – 35-40 сторінок.

Консультації є формою аудиторного або індивідуального заняття, що сприяє глибшому та повнішому засвоєнню тем навчальної дисципліни.

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів:

1. Проміжні методи контролю за темами (письмові контрольні роботи та модульні роботи у вигляді тестових завдань)
2. Індивідуальна робота

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота														Сума		
ЗМ1				ЗМ2							ЗМ3					100
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	
30				40							30					

Заочної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	Індивід робота	100
30	30	30	10	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Право (Правознавство. Адміністративне право)».
2. Навчальна програма з дисципліни «Право (Правознавство. Адміністративне право)».
3. Тематичний план з дисципліни «Право (Правознавство. Адміністративне право)».
4. Навчально-методичні матеріали до самостійної роботи з дисципліни «Право (Правознавство. Адміністративне право)».

14. Рекомендована література

Базова

1. Гладкий С.О. Абетка правознавства + [Електронний ресурс]: навч. посібник / С.О. Гладкий, 2005. - Спосіб доступу: Електронний читальний зал ПУСКУ. <http://lib.uccu.org.ua>
2. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс / В.М. Кириченко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 328 с.
3. Копиленко О.Л. Правознавство: Кредитно-модульний курс: навчальний посібник / О.Л. Копиленко, Ю.І. Римаренко, Л.І. Мозковий. – К.: «ВД Професіонал», 2007. – 400с.
4. Правознавство: підручник /А.І. Берлач, С.С. Бичкова, Д.О. Карпенко, А.М. Колодій та ін.- К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008.- 792с.
5. Правознавство: підручник / За ред. В.В. Копейчикова, А.М. Колодія. - [8-е вид.] – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 752с.
6. Атамась Г.О. Правознавство: навч. посіб.[для студ. усіх спец. вищ. навч. закл.] / Г.О.Атамась, А.П.Шелепов, А.М.Якутка // Нац. Ун-т «Львів.політехніка». - Л. : Вид-во нац.ун-ту «Львів.політехніка», 2004.

7. Основи права України: навч. посіб. [для студ. неюрид. спец. вищ. навч. закл.] / В.Я.Бурак, О.В. Грищук, П.Ф. Гураль та ін.; В.Л. Ортинський (ред.). - 2-ге вид., переробл. і допов.- Л. : Оріяна-Нова, 2005.

8. Крегул Ю.І. Основи правознавства: навч. посіб. / Ю.І. Крегул. - К.: Київ.нац.торг-економ. ун-т, 2007.

9. Пастухов В.П. Основи правознавства: навч. посіб. / В.П.Пастухов, В.Ф. Пеньківський / В.П. Пастухов [ред.].-К.: Алерта, 2005.

10. Правознавство: навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / Наук.- метод. центр вищої освіти; Харк. нац. ун-т радіоелектроніки / Ю.Г. Борисенко (упоряд.).- Х.: ХНУРЕ, 2005.

Допоміжна

11. Конституція України [Текст] : зі змінами та доповненнями : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.

12. Кодекс адміністративного судочинства України : закон України від 6 липня 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: № 2747-IV <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

13. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X : станом на 1 січня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

14. Цивільний кодекс України : закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

15. Кодекс законів про працю України : закон України від 10.12.1971 № 322-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

16. Сімейний кодекс України: закон України від 10.01.2002 № 2947-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>

17. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

Інформаційні ресурси РЕСУРСИ МЕРЕЖІ INTERNET

18. <http://rada.gov.ua/> - офіційний сайт Верховної Ради України

19. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України

20. <http://www.president.gov.ua> - офіційне представництво Президента України

21. <http://eprints.kname.edu.ua/> - цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

Навчальне видання

Робоча програма навчальної дисципліни
«Право (Правознавство. Адміністративне право)»
напряму підготовки 6.030601 «*Менеджмент*»
галузь знань 0306 «*Менеджмент і адміністрування*»

Розробник: **КОЛЯДА** Тетяна Анатоліївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2013, поз. 284 б

Підп. до друку 30.10.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 1 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,2

Зам. № 9576

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4705 від 28.03.2014 р.